

## Прогноза за основните макроикономически показатели на Република България в периода 2009-2010 г. (юли 2009 г.)

Световната финансова и икономическа криза продължава да оказва негативно влияние върху международната икономика. Въпреки някои сигнали за скорошно отминаване на рецесията в САЩ, рисковете за световната и европейската икономика не са намалели. Европейската комисия, Международният валутен фонд и други международни финансови институции продължават да ревизират прогнозите си за развитието на икономическата ситуация в средносрочен план, като се отчита и възможността за трудно възстановяване от кризата и забавяне на началото на новия възходящ цикъл на икономическо развитие.

Силното забавяне на световната икономика и основните ни търговски партньори рефлектира негативно върху българския износ. За първото тримесечие на 2009 г. износът на стоки се свива с 18% в реално изражение. На база данните до месец май на 2009 г. от няма индикация за значимо подобряване на този показател. За първите пет месеца на годината износът на стоки намалява с 30.7% в реално изражение. В настоящата прогноза се очаква през 2009 г. износът на стоки да се свие с 10.5%.

Намаляването на търговията се отразява негативно върху приходите от транспортни услуги. Това, заедно с очакванията за спад на постъпленията, се очаква да доведе до свиване на износа на услуги през 2009 г. със 17.3% в реално изражение. В резултат на това общият износ на България за 2009 г. се очаква да намалее с 12.3%.

Ограничаването на кредитната активност от страна на местни финансови институции поради преоценка на риска, както и несигурността относно бъдещите доходи на домакинствата и продажбите на фирмите доведе до свиване на вътрешното търсене. За първото тримесечие на 2009 г. потреблението и инвестициите намаляват съответно с 5.4 и 19.8% в реално изражение. При липса на осигурено финансиране е трудно да се поддържа високата инвестиционна активност, наблюдавана през последните години. Поради тази причина в настоящата прогноза се очаква делът на инвестициите да се доближи до нива, смятани от икономическата теория за равновесни. През 2009 г. делът на инвестициите ще намалее до 26.5% от БВП (при 38.4% от БВП за 2008 г.), което от своя страна предполага свиване в реално изражение от близо 30%.

Тенденцията за свиване на потреблението ще продължи и през останалите тримесечия на 2009 г. Факторите за това са както забавянето на кредитната активност в страната, така и ограничаване на ръста на доходите, намаляване на заетите и реструктуриране на потреблението на правителството с цел поддържане на балансиран бюджет. За 2009 г. се очаква потреблението на домакинствата да се свие с 4.5%, а това на правителството – с 3% в реално изражение.

Свиването на вътрешното и външното търсене води до ограничаване на вноса на стоки в страната. През 2009 г. се очаква вносът да намалее с 18.9% в реално изражение. Това от своя страна, заедно с по-ниските цени на енергийните ресурси ще доведе до намаляване на дефицита по търговския баланс до 16% от БВП, при 25.7% година по рано. Този е и основният фактор за подобряване на текущата сметка, чийто дефицит се очаква да достигне 11% от БВП.

В резултат на тези тенденции се очаква свиване на БВП през 2009 г. от 6.3%. Предвид факта, че през следващите години вътрешното търсене, идващо най-вече по линия на инвестициите, е трудно да възстанови растежа на българската икономика до познатите през последните години нива, сценариите за възстановяване на икономиката минават през подобряване на износа на страната. Предвид световната конюнктура към момента няма индикации това да се случи през следващата година. В настоящата прогноза се очаква износът на стоки и услуги през 2010 г. да спадне допълнително с 3.8% и съответно спадът на българската икономика да се ограничи до 1%.

## ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

		2006	2007	2008	2009	2010
БВП - текущи цени	млн. лв.	49 361	56 520	66 728	63 710	64 075
Инвестиции	млн. лв.	15 667	20 798	25 586	16 893	16 118
Потребление	млн. лв.	42 964	48 209	56 343	54 799	54 817
Нетен износ	млн. лв.	-9 270	-12 487	-15 200	-7 981	-6 860
Статистическа грешка	млн. лв.	0	0	0	0	0
БВП - текущи цени, структура						
Инвестиции	процент	31.7%	36.8%	38.3%	26.5%	25.2%
Потребление	процент	87.0%	85.3%	84.4%	86.0%	85.6%
Нетен износ	процент	-18.8%	-22.1%	-22.8%	-12.5%	-10.7%
БВП - реални растежи						
Инвестиции	процент	19.2%	21.5%	13.6%	-30.1%	-6.5%
Потребление	процент	7.3%	4.9%	3.9%	-4.2%	-1.4%
Износ на стоки и услуги	процент	8.7%	5.2%	2.9%	-12.3%	-3.8%
Внос на стоки и услуги	процент	14.0%	9.9%	4.9%	-19.5%	-6.1%
Хармонизирана инфлация						
в края на годината	процент	6.1%	11.6%	7.2%	1.8%	2.2%
средна за периода	процент	7.4%	7.6%	11.9%	2.3%	2.2%
БВП - дефлатор (%)	процент	8.5%	7.9%	11.4%	1.9%	1.6%
БВП - реален растеж	процент	6.3%	6.2%	6.0%	-6.3%	-1.0%
Валутен курс (лв. /USD)						
- в края на годината		1.49	1.33	1.39	1.45	1.45
- средногодишен		1.56	1.43	1.34	1.45	1.45
Брутен национален доход	млн. лв.	48 026	53 918	63 981	62 688	62 762
Брутен разполагаем доход	млн. лв.	49 336	54 574	64 961	64 692	65 120
Спестявания	млн. лв.	6 373	6 365	8 618	9 893	10 302
Спестявания/БВП	процент	12.9%	11.3%	12.9%	15.5%	16.1%
спестявания-инвестиции	млн. лв.	-9 295	-14 432	-16 968	-7 000	-5 815
спестявания-инвестиции	в % от БВП	-18.8%	-25.5%	-25.4%	-11.0%	-9.1%

## ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

		2006	2007	2008	2009	2010
Текуща и капиталова сметка	млн. евро	-4472.3	-7855.8	-8357.0	-3016.3	-2044.0
(в % към БВП)		-17.7%	-27.2%	-24.5%	-9.3%	-6.2%
Текуща сметка	млн. евро	-4652.3	-7267.4	-8634.3	-3579.0	-2973.3
(в % към БВП)		-18.4%	-25.1%	-25.3%	-11.0%	-9.1%
Стоки: кредит	млн. евро	12011.9	13511.9	15277.5	11969.0	11803.1
Стоки: дебит	млн. евро	-17574.1	-20757.2	-24035.8	-17187.1	-16434.5
Търговски баланс	млн. евро	-5562.2	-7245.3	-8758.3	-5218.2	-4631.4
Услуги: кредит	млн. евро	4186.4	4742.3	5371.7	4547.3	4534.5
Транспорт	млн. евро	1260.3	1394.7	1553.0	1232.8	1215.7
Туризм	млн. евро	2063.4	2287.0	2533.1	2381.1	2476.4
Други	млн. евро	954.9	1164.7	1273.6	920.2	827.9
Услуги: дебит	млн. евро	-3263.8	-3989.2	-4542.6	-3628.4	-3650.9
Транспорт	млн. евро	-1043.2	-1224.9	-1476.6	-1014.0	-969.6
Туризм	млн. евро	-1174.4	-1329.9	-1615.9	-1454.3	-1497.9
Други	млн. евро	-1238.5	-1319.0	-1239.5	-928.4	-928.5
Услуги, нето	млн. евро	922.6	753.1	829.1	918.9	883.7
Доход: кредит	млн. евро	1258.0	1534.5	1785.5	1754.9	1844.0
Доход: дебит	млн. евро	-1940.7	-2645.4	-2991.3	-2059.1	-2275.0
Доход, нето	млн. евро	-682.7	-1110.9	-1205.8	-304.2	-431.0
Текущи трансфери, нето	млн. евро	670.0	335.7	500.7	1024.5	1205.5
в т. ч. вноска към бюджета на ЕС		-19.5	-352.2	-450.0	-373.8	-385.1
Финансова и капиталова сметка	млн. евро	7247.6	12606.6	11426.7	1859.0	3267.9
в т. ч.						
Преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	6158.4	8487.9	6163.0	3000.0	3300.0
ОБЩ БАЛАНС	млн. евро	1786.1	3163.7	673.9	-1720.0	294.6
Резерви и друго финансиране	млн. евро	-1786.1	-3163.7	-673.9	1720.0	-294.6
Валутни резерви на БНБ	млн. евро	-1506.3	-2908.4	-673.9	1720.0	-294.6
Кредити от МВФ, нето	млн. евро	-279.8	-255.3	0.0	0.0	0.0
Извънредно финансиране, нето	млн. евро	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0